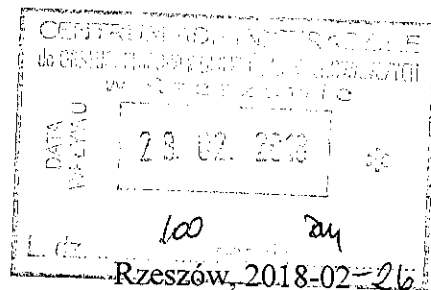

WOJEWODA PODKARPACKI
ul. Grunwaldzka 15, 35-959 Rzeszów

S-I.431.5.23.2017.BB

Pani
[REDACTED]

Dyrektor

**Domu dla Dzieci „Dobrawa”
w Rzeszowie**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 186 pkt 3 lit. a tiret 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r., poz. 697, z późn. zm.), rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477) oraz imiennych upoważnień do kontroli (Nr I, II, znak: S-I.431.5.23.2017.BB), wydanych w dniu 7.12.2017 r., przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie, działającego z upoważnienia Wojewody Podkarpackiego, przeprowadzona została w trybie zwykłym kontrola problemowa w Domu dla Dzieci „Dobrawa” w Rzeszowie.

(Dowód: akta kontroli, str. 3-4)

Kontrola została przeprowadzona w dniach 12-13 grudnia 2017 r. przez zespół kontrolny w składzie:

- [REDACTED] - inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie, Oddział Nadzoru w Pomocy Społecznej – kierownik zespołu kontrolnego
- [REDACTED] - starszy specjalista w Wydziale Polityki Społecznej Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie, Oddział Nadzoru w Pomocy Społecznej

3

Zakres kontroli obejmował: ocenę przestrzegania praw dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej i przygotowania wychowanków do usamodzielnienia.

Okres objęty kontrolą: rok 2016 i 2017 do dnia kontroli.

Przed rozpoczęciem czynności kontrolnych kontrolujący złożyli, na podstawie § 8 ust. 4 rozporządzenia w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli, pisemne oświadczenie o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie z udziału w kontroli.

(Dowód: akta kontroli, str. 5-6)

Zespół kontrolujący wpisał się do książki kontroli w dniach 12-13 grudnia 2017 r. pod pozycją 5

Użyte w protokole skróty:

- **Ustawa, ustawa o pieczy, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej** – ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2017, poz. 697, z późn. zm.),
- **Placówka, Dom Dziecka, Dom** – Dom dla Dzieci Dobrawa w Rzeszowie,
- **Rozporządzenie** – rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720),
- **Konwencja** – Konwencja o prawach dziecka (Dz. U. 1991.120.526),
- **PGE**- Polska Grupa Energetyczna,
- **PGNIG**- Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo,
- **MOPS** - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzeszowie

Ustaień kontrolnych dokonano w oparciu o analizę dokumentacji dotyczącej realizacji kontrolowanych zadań, wynikających z przepisów prawa oraz o informacje przekazane przez Panią Urszulę Polanowską - Dyrektora Domu dla Dzieci „Dobrawa” w Rzeszowie.

W trakcie kontroli przeprowadzono również rozmowę z dziećmi, na zasadach dobrowolności oraz poproszono dzieci o pisemną odpowiedź na temat: „Jak się czujesz w placówce, w której aktualnie przebywasz”.

W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych, działalność Domu dla Dzieci „Dobrawa” w Rzeszowie, w zakresie objętym kontrolą, oceniono pozytywnie, a jej uzasadnieniem jest ustalony stan faktyczny i prawny.

Ustalenia Zespołu Kontrolnego

I. Informacje ogólne.

Dom dla Dzieci „Dobrawa” w Rzeszowie jest publiczną, całodobową placówką opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego. Posiada Regulamin Organizacyjny, zgodnie z którym przeznaczona jest dla 14 wychowanków w wieku od 10 roku życia. W § 30 w pkt.1 Regulaminu umieszczono zapis, iż: „dziecko przebywa w Placówce przez okres nie dłuższy niż do osiągnięcia pełnoletności”, natomiast w pkt. 2 zapisano, że: „osoba, która osiągnęła pełnoletność, przebywając w Placówce, może nadal w niej przebywać, za zgodą Dyrektora Centrum”, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25 roku życia.

Organem prowadzącym Placówkę jest Gmina Miasto Rzeszów.

W Regulaminie Organizacyjnym Domu dla Dzieci „Dobrawa” w Rzeszowie w rozdziale § 9 zostały zapisane prawa wychowanków zgodnie z art. 4 ww. ustawy o pieczy.

1. Ilość miejsc wg. Regulaminu i aktualna liczba dzieci w Placówce:

Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Domu dla Dzieci „Dobrawa” w Rzeszowie placówka przeznaczona jest dla 14 wychowanków. W dniu kontroli na liście wychowanków zapisanych było 13 wychowanków od 7 do 21 roku życia.

(Dowód: akta kontroli, str. 7-19)

Na dzień kontroli w Placówce umieszczonych było 5 wychowanków poniżej 10 roku życia trzypersonowe rodzeństwo (7 i 9 lat), które zostało przyjęte ze starszym rodzeństwem oraz dwuosobowe rodzeństwo (8 i 9 lat) przyjęte zostało do ww. Placówki ze względu na stan zdrowia.

W związku z powyższym należy stwierdzić, iż przyjęcie ww. dzieci spowodowane było koniecznością przyjęcia całego rodzeństwa i jest zgodne z zapisem art. 95 ust. 2 ustawy o pieczy, zgodnie z którym umieszczenie dziecka poniżej 10 roku życia w placówce opiekuńczo-wychowawczej (...) jest możliwe w przypadku, gdy w danej placówce opiekuńczo-wychowawczej umieszczona jest matka lub ojciec tego dziecka oraz w innych wyjątkowych przypadkach, szczególnie gdy przemawia za tym stan zdrowia dziecka lub dotyczy to rodzeństwa.

2. Charakterystyka wychowanków:

Wychowankowie pochodzą z rodzin dysfunkcyjnych, a głównymi powodami umieszczenia ich w Placówce jest alkoholizm rodziców, przemoc fizyczna i psychiczna w rodzinie, niewydolność wychowawcza.

W dniach kontroli, w Placówce, przebywały 2 osoby pełnoletnie. Zgodnie z art. 37 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, posiadają oni pisemną zgodę Pani Dyrektora na pozostanie w Placówce, ze względu na kontynuowanie nauki i na zasadach panujących w Placówce. Popisują oni oświadczenie do przestrzegania Regulaminu Organizacyjnego Domu dla Dzieci „Dobrawa”.

W Placówce przebywa pięciu wychowanków z uregulowaną sytuacją prawną i są oni zgłoszeni do Organizatora Rodzinnej Pieczy zastępczej, w celu umieszczenia w rodzinie zastępczej.

Trójka dzieci ma nieuregulowaną sytuację prawną, przebywają w Placówce na podstawie postanowień tymczasowych. Z matką trójki dzieci podjęto pracę w celu powrotu dzieci pod jej bezpośrednią opiekę.

Wobec czterech wychowanków został rozpoczęty proces usamodzielnienia z czego dwóch wychowanków w dniu kontroli było pełnoletnich.

W kontrolowanej Placówce, oprócz Regulaminu Organizacyjnego i Statutu, został opracowany „Regulamin Wychowanka”, który zawiera, katalog praw i obowiązków, odrębny dokument pn.: „System Kar i Nagród”, w którym zawarto informacje za co mogą być wychowankowie nagrodzeni i za co ukarani. Ww. dokument zawiera również informacje o prawie odwołania się od kary, co reguluje „Procedura Odwoławcza.” Z ww. dokumentami wychowankowie są zapoznawani do 14 dni od przyjęcia do Placówki.

Regulamin Wychowanka i Regulamin Organizacyjny Domu dla Dzieci „Dobrawa” jest przypominany zawsze na początku roku szkolnego we wrześniu.

Ww. dokumenty zostały opracowane przez Dyrektora Placówki, pedagoga, psychologa, wychowawców przy współpracy z samorządem Placówki.

(Dowód: akta kontroli, str. 18-32)

II. Przestrzeganie praw dziecka oraz stopień zaspokojenia potrzeb dziecka w placówce

–pytania do Dyrektora placówki:

1. Prawo dziecka do odpowiedniego poziomu życia:

1.1. Wyżywienie;

Jak poinformowała Pani Dyrektor, Placówka zapewnia wychowankom dostęp, przez całą dobę, do podstawowych produktów żywnościowych, napojów oraz wyżywienia dostosowanego do potrzeb dzieci.

W Placówce funkcjonuje kuchnia główna oraz aneksy kuchenne, z których dzieci mogą korzystać w sposób nieograniczony. W aneksach przez całą dobę znajdują się dostępne produkty żywnościowe

Dzieci spożywają następujące główne posiłki: śniadanie, dwu-daniowy obiad, podwieczorek i kolację. Do szkoły przygotowują sobie drugie śniadanie (kanapki, drożdżówki wraz z owocami). Jadłospis opracowany jest zgodnie z wymaganiami sanepidu. Analiza jadłospisu domu dla Dzieci „Dobrawa” w Rzeszowie pozwoliła stwierdzić, że posiłki są bardzo urozmaicone. Jadłospis obejmuje wędliny, dużo owoców, warzyw, surówek, itp. Na podwieczorek dzieci otrzymują owoce, lody, jogurty, serki, kisiel, galaretki owocowe, czekolada.

W okresie kontroli nie przebywali wychowankowie, którzy musieliby mieć dostosowane wyżywienie do specjalnych wskazań lekarskich, potrzeb religijnych lub kulturowych.

W związku z powyższym należy stwierdzić, że Dom dla Dzieci „Dobrawa” w Rzeszowie w sposób prawidłowy realizuje standard wynikający z § 18 ust. 1 pkt 1 i pkt 9 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

1.2. Zaopatrzenie w odzież;

Ogłędziny pomieszczeń Placówki potwierdziły, że wychowankowie zaopatrzeni są w odzież obuwie, bieliznę, zabawki (w przypadku młodszych dzieci) i inne przedmioty osobistego użytku. Dzieci mają wystarczającą ilość odzieży (kurtki, buty, bieliznę, koszulki) dostosowanej do pory roku. Znajduje to potwierdzenie w kartach odzieżowych dzieci. W Placówce wychowawca wraz z wychowankiem dokonuje zakupów odzieży według upodobań dziecka i jego potrzeb. Starsi wychowankowie ubrania zakupują sobie sami i rozliczają się na podstawie wystawionych faktur.

Ponadto w Placówce funkcjonuje „Wykaz Minimum Odzieżowego dla Wychowanka w Domu Dziecka „Dobrawa”. Są to wykazy sporządzone osobno dla dziewczynek i dla chłopców.

Dodatkowo w Domu Dziecka funkcjonuje „Procedura Dokonywania Dodatkowych Zakupów z Okazji Ważnych Wydarzeń w Życiu Dziecka” i „Procedura Wydawania Odzieży i Obuwia dla Wychowanków Domu dla Dzieci „Dobrawa” w Rzeszowie.

(Dowód: akta kontroli, str.33-34)

Wychowankowie zaopatrzeni są również w środki higieny osobistej, które przechowują w swoich pokojach. Są to: ręczniki, kremy, dezodoranty, środki do pielęgnacji włosów, maszynki, kremy do golenia, pasty do zębów, szczoteczki, itp.

W związku z powyższym należy stwierdzić, iż Dom dla Dzieci Dobrawa w Rzeszowie sposób prawidłowy realizuje standard wynikający z § 18 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

1.3. Kwota pieniężna do własnego dysponowania;

W Placówce każdy wychowanek, co miesiąc, otrzymuje kwoty pieniężne do własnego dysponowania, tzw. kieszonkowe. Wypłatę i wysokość kieszonkowego określa „Procedura Przyznawania Kieszonkowego” Kieszonkowe wypłacane jest wychowawcy dla całej grupy w terminie od dnia 27 do końca każdego miesiąca. Wysokość wypłacanego kieszonkowego wynosi od 10 zł do 80 zł. W ww. Procedurze zawarto kryteria, według których jest przyznawane kieszonkowe i jego zwiększenie lub zmniejszenie

Odpowiedzialni za wypłatę kieszonkowego są wychowawcy, od których wychowankowie pobierają określoną kwotę w obecności innego wychowawcy lub starszego wychowanka. Wychowanek potwierdza własnoręcznym podpisem pobranie kwoty kieszonkowego. W przypadku młodszych dzieci wypłatę kieszonkowego potwierdza wychowawca.

(Dowód: akta kontroli, str.35-37)

W związku z powyższym należy stwierdzić, iż Dom dla Dzieci „Dobrawa” w Rzeszowie w sposób prawidłowy realizuje standard wynikający z § 18 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

1.4. Odpłatność za dojazdy dzieci;

Jeden wychowanek Placówki przebywa w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Mrowli. Jest odwożony do SOSW przez pracowników Domu Dziecka. Wszelką odpłatność za pobyt dziecka w ww. Ośrodku ponosi Placówka. Wychowankowie uczęszczający do szkół w Rzeszowie samodzielnie dojeżdżają do szkoły lub są dowożeni przez pracowników Placówki. Placówka pokrywa również odpłatność za wyjazdy do domów rodzinnych oraz koszt z i do uzasadnionego miejsca pobytu dziecka.

W związku z powyższym należy stwierdzić, iż Dom dla Dzieci „Dobrawa” w Rzeszowie, w sposób prawidłowy realizuje standard wynikający z § 18 ust. 1 pkt 13 i pkt 14 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

1.5. Zaopatrzenie w podręczniki i przybory szkolne;

Jak poinformowała Pani Dyrektor, wychowankowie mają wszystkie potrzebne do szkoły książki, ćwiczenia, zeszyty i przybory szkolne. Podręczniki zakupywane są początkiem września według list otrzymywanych ze szkół. Część podręczników wychowankowie otrzymują w szkołach, w których się uczą. W czasie trwania roku szkolnego wychowawcy na bieżąco uzupełniają brakujące rzeczy.

W Placówce jest biblioteka, w której znajdują się lektury szkolne, książki przygodowe, bajki i itp. W Placówce do dyspozycji dzieci są również komputery z dostępem do Internetu.

W związku z powyższym należy stwierdzić, iż Dom dla Dzieci „Dobrawa” w Rzeszowie w sposób prawidłowy realizuje standard wynikający z § 18 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

2. Prawo dziecka do ochrony przed poniżającym traktowaniem i karaniem:

W Placówce funkcjonuje system „Kar i nagród” oraz Procedura Odwoławcza”.

Tak, jak wynika z zapisów ww. dokumentów, nagrody i kary stosowane są w Placówce w celu wzmocnienia procesu wychowawczego.

Każdy wychowanek jest z nimi zapoznawany po przyjęciu do Placówki.

Katalog kar, stosowanych wobec dzieci, zaczyna się od: upomnienia lub nagany wychowawcy grupy, upomnienia lub nagany dyrektora Placówki poprzez zmniejszenie wysokości kieszonkowego aż po pozbawienia dodatkowych przyjemności (atrakcyjnych form spędzania wolnego czasu).

W związku z powyższym należy stwierdzić, iż Dom dla Dzieci „Dobrawa” w Rzeszowie w sposób prawidłowy realizuje zapis art. 4 pkt 9 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Jak poinformowała Pani Dyrektor dzieci niepełnosprawne są objęte szczególną ochroną przed poniżającym traktowaniem. W dniach kontroli przebywało w Placówce czworo wychowanków niepełnosprawnych, w tym 1 z nich, przebywa w SOSW w Mrowli, gdzie ma odpowiednią opiekę i kształcenie stosowne do jego niepełnosprawności. Wszyscy wychowankowie uczeni są tolerancji, empatii i wrażliwości w stosunku do osób słabszych, chorych lub niepełnosprawnych.

W związku z powyższym należy stwierdzić, iż Dom dla Dzieci „Dobrawa” w Rzeszowie, w sposób prawidłowy realizuje standard wynikający z zapisów art. 23 Konwencji.

3. Prawo dziecka do nauki i wypoczynku:

Nauka własna w Domu Dziecka odbywa się po obiedzie, w godzinach 16:00-18:00. Godziny te nie są jednak sztywno uregulowane, ponieważ dzieci kończą naukę o różnych porach. Ponadto, niektórzy muszą więcej czasu poświęcić na naukę, inni mniej. Wszystko zależy od potrzeb dzieci.

Tak, jak poinformowała Pani Dyrektor, wychowawcy codziennie pomagają dzieciom w odrabianiu zadań i nauce. Rozwiązują z nimi zadania, przepytują zadany materiał, sprawdzają wypracowania. Często też starsi wychowankowie pomagają młodszym dzieciom. Szkoły, do których uczęszczają wychowankowie:

- Zespół Szkół nr 2 w Rzeszowie – kierunek technik logistyk 1 wychowanek,
- Gimnazjum nr 8 w Rzeszowie – 1 wychowanek,
- Zespół Szkół im. UNICEF – 3 wychowanków,
- Szkoła Podstawowa nr 27 w Rzeszowie – 4 wychowanków,
- Szkoła Podstawowa nr 21 w Rzeszowie – 3 wychowanków,
- Specjalny Ośrodek Szkolno Wychowawczy w Mrowli – 1 wychowanek

W czasie wolnym od nauki szkolnej, wychowankowie spędzają czas poprzez oglądanie TV, korzystanie z komputerów, czytanie książek, grach i zabawy.

W związku z powyższym należy stwierdzić, iż Dom dla Dzieci „Dobrawa” w Rzeszowie, w sposób prawidłowy realizuje standard wynikający z § 18 ust. 1 pkt 10 i 11 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Placówka umożliwia wychowankom uczestnictwo w zajęciach pozalekcyjnych i rekreacyjno-sportowych, w zależności od potrzeb i zainteresowań dzieci. Jak ustalono w trakcie kontroli, trzech wychowanków uczęszcza na zajęcia sportowe, jedna wychowanka uczęszcza na zajęcia taneczne, dwóch wychowanków na zajęcia wyrównawcze.

Każdy z wychowanków ma możliwość uczęszczania na zajęcia organizowane na terenie placówki, jak i poza nią. W ramach zagospodarowania czasu wolnego, dzieci uczestniczą w zajęciach: kulinarnych, sportowych, turystyczno-krajoznawczych zajęciach czytelniczych, plastycznych. Ponadto Placówka organizuje wyjścia na zajęcia pływackie.

Wychowankowie, którzy wymagają takiej formy pomocy, uczestniczą w zajęciach indywidualnych i grupowych prowadzonych przez specjalistów zatrudnionych w Placówce np. terapeutycznych, korekcyjno-kompensacyjnych, socjoterapeutycznych.

W trakcie kontroli ustalono, że wychowankowie sami decydują o wyborze szkoły, zgodnie ze swoimi zainteresowaniami i predyspozycjami. Pomocą służą im wychowawcy, którzy rozmawiają z nimi na ten temat, podsuwają pewne rozwiązania, a przede wszystkim motywują do dalszej nauki tłumacząc, iż jedyną szansą na zdobycie pracy jest wykształcenie.

W związku z powyższym należy stwierdzić, iż Dom dla Dzieci „Dobrawa” w Rzeszowie w sposób prawidłowy realizuje standard wynikający z § 18 ust. 1 pkt 5 i pkt 12 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

4. Prawo dziecka do opieki zdrowotnej:

Placówka zapewnia dzieciom dostęp do podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej. W Placówce 2 razy w tygodniu przyjmuje lekarz (poniedziałek i czwartek). W pozostałe dni tygodnia wychowankowie korzystają z usług lekarza pierwszego kontaktu w Przychodni przy ul. Siemiradzkiego. Dodatkowo, ze względu na schorzenia, wychowankowie są pod opieką lekarzy specjalistów w poradniach: stomatologicznej, okulistycznej, zdrowia psychicznego, neurologicznej, dermatologicznej, pulmonologicznej, laryngologicznej, ortopedycznej, okulistycznej.

Wszystkie leki są wykupywane i podawane dzieciom zgodnie ze wskazaniami lekarskimi.

W związku z powyższym należy stwierdzić, iż Dom dla Dzieci „Dobrawa” w Rzeszowie, w sposób prawidłowy realizuje standard wynikający z § 18 ust. 1 pkt 2, pkt 3 i pkt 4 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

5. Prawo dziecka do poczucia bezpieczeństwa:

W Placówce, na regulaminową liczbę 14 wychowanków, do pracy z dziećmi zatrudnieni są:

- Dyrektor – 1 osoba (1 etat),
- psycholog - 1 osoba (1 etat),
- pedagog - 1 osoba (1 etat),
- wychowawcy- 7 osób (7 etatów).

Pod opieką jednego wychowawcy, podczas zajęć opiekuńczych i wychowawczych, przebywa nie więcej niż 10 dzieci.

W godzinach nocnych opiekę sprawuje jeden wychowawca.

Dodatkowo, osoby sprawujące opiekę w godzinach nocnych przeprowadzają, trzykrotnie w ciągu nocy obchód, co potwierdzają swoim podpisem w tzw. Zeszycie dyżurów nocnych”.

Podczas zajęć specjalistycznych (terapia psychologiczna) pod opieką specjalisty przebywa nie więcej niż 6 wychowanków. Są to zajęcia indywidualne lub grupowe.

Każde dziecko przebywające w placówce ma wyznaczonego wychowawcę, odpowiedzialnego za jego proces wychowawczy. Wychowawca ma pod opieką maksymalnie 3 dzieci.

W związku z powyższym należy stwierdzić, iż Dom dla Dzieci „Dobrawa” w Rzeszowie, w sposób prawidłowy realizuje standard wynikający z § 10 ust. 2 ust. 3 § 11 i § 16 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Mając na uwadze wytyczne Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej, zawarte w piśmie, znak: DSR.I.076.2.2015.DD, z dnia 28 lipca 2015 r., dokonano analizy zakresu obowiązków wychowawców oraz grafików dyżurów pełnionych w Placówce. Zgodnie z analizowanym zakresem czynności wychowawców, w ramach 40-godzinnego tygodnia pracy w zadaniach wychowawcy uwzględniono nie tylko bezpośrednią pracę z dzieckiem i z grupą dzieci, ale również współpracę z nauczycielami, lekarzami, współpracę z rodzinami wychowanków, udział w posiedzeniach stałych zespołów do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, jak również opracowywanie i prowadzenie dokumentów

wychowanków, takich jak plany pomocy dziecku, karty pobytu, ocena sytuacji, itd. Wszystkie ww. czynności realizowane są w ramach 40 godzinnego tygodnia pracy.

Opracowany w Placówce grafik dyżurów wychowawców uwzględnia godziny, które wychowawcy przeznaczają na indywidualną pracę z dzieckiem lub opracowanie dokumentacji dotyczącej procesu wychowawczego dziecka.

W związku z powyższym należy stwierdzić, iż Dom dla Dzieci „Dobrawa” w Rzeszowie, w sposób prawidłowy realizuje standard wynikający z § 13 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz art. 129 § 1 Kodeksu Pracy.

6. Prawo dziecka do ochrony przed wszelkimi formami przemocy (fizycznej, psychicznej, seksualnej):

Na terenie Placówki nie dochodzi do form przemocy fizycznej, psychicznej i seksualnej.

W celu jednak zapobiegania wszelkim zjawiskom nieprawidłowych zachowań prowadzone są następujące działania profilaktyczne:

- rozmowy indywidualne z psychologiem, pedagogiem,
- spotkania grupowe z pedagogiem, wychowawcami, Dyrektorem Placówki,
- realizacja programów profilaktycznych.

Nie było również przypadku, aby wychowawca lub inny pracownik Placówki, uderzył wychowanka.

W związku z powyższym należy stwierdzić, iż Dom dla Dzieci „Dobrawa” w Rzeszowie, w sposób prawidłowy realizuje standard wynikający z zapisów art. 19 Konwencji.

7. Prawo dziecka do swobody wypowiedzi, myśli i informacji na swój temat:

Tak, jak poinformowała Pani Dyrektor, w Placówce nie ma ograniczeń w wyrażaniu własnych poglądów, a każde z dzieci może powiedzieć to, co myśli i czuje. Zachęca się je wręcz do wymiany poglądów we wszystkich sprawach dotyczących dzieci i życia w Placówce. Wszystkie wnioski wychowanków są poważnie traktowane i rozpatrywane przez wychowawców. Dotyczy to zarówno spraw związanych z żywieniem, organizacją czasu wolnego, jak i funkcjonowaniem Placówki.

W Placówce rozmawia się z dziećmi o ich sytuacji prawnej, rodzinnej, opiece prawnej, itp. Dzieci informowane są również o ich prawach oraz o instytucjach, które zajmują się prawami dziecka. Informacja o ww. instytucjach z numerami telefonów, wywieszona jest

w Placówce. W razie konieczności dzieci mogą zatelefonować do danej instytucji, ze sprawami ich dotyczącymi.

W związku z powyższym należy stwierdzić, iż Dom dla Dzieci „Dobrawa” w Rzeszowie, w sposób prawidłowy realizuje standard wynikający z zapisów art. 12 Konwencji.

8. Prawo dziecka do ochrony życia prywatnego, korespondencji i wizerunku:

Z informacji uzyskanych w trakcie kontroli wynika, że pokój jest miejscem prywatnym dziecka. Wizja lokalowa, przeprowadzona przez kontrolujących inspektorów potwierdziła, że dzieci mają tam szafki, w których trzymają swoje osobiste rzeczy. Osoby nieuprawnione w te miejsca nie zagląдают.

W Placówce przestrzegana jest również tajemnica korespondencji. Listy prywatne do wychowanków nie są otwierane przez pracowników Placówki. Z pismami urzędowymi, jeśli ich dotyczą, wychowankowie są zaznajamiani na bieżąco.

Przestrzegane jest też prawo do intymności w pokojach i łazienkach. Również o sprawach dzieci pracownicy nie rozmawiają publicznie i nie komentują ich spraw rodzinnych.

Mając na uwadze wytyczne Rzecznika Praw Dziecka w zakresie rozpowszechniania wizerunku dziecka tylko za zgodą jego przedstawiciela ustawowego i samego dziecka stwierdzono, że pracownicy Placówki nie rozpowszechniają w Internecie, ani w żadnym innym środku przekazu, wizerunku dzieci bez zgody ich opiekunów prawnych i bez zgody samych dzieci.

9. Prawo dziecka do kontaktów z rodziną i działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny:

Praca z rodzinami wychowanków i podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny, jest jednym z głównych założeń pracy Placówki. W celu realizacji ww. działań pracownicy, od samego początku pobytu dziecka w Placówce, informują rodziców o konieczności utrzymywania kontaktów z dziećmi. Informują również, że dziecko ma szansę powrotu do domu, jeśli zmieni się sytuacja rodzinna, np. rodzice podejmą leczenie odwykowe, poprawią warunki bytowe w domu lub podejmą próby znalezienia pracy.

W dążeniu do poznania problemów rodziny dziecka umieszczonego w Placówce, jej sytuacji bytowej, formalno-prawnej, zdrowotnej oraz możliwości zastosowania form pracy dla

rodziny, sytuacji formalno-prawnej, w Domu dla Dzieci „Dobrawa” w Rzeszowie sporządzany jest „Arkusze Diagnozy Rodziny” oraz genogram.

Diagnoza rodziny zawiera między innymi:

- dane rodziny współpracującej ze specjalistą pracy socjalnej,
- opis rodziny,
- sytuacji opiekuńczo-wychowawczej (opieka nad dziećmi, władza rodzicielska, edukacja, szkoły, placówki, rozwój dzieci)
- sytuacji rodzinnej,
- sytuacji mieszkaniowej,
- sytuacji materialnej,
- sytuacji zdrowotnej,
- występowania przemocy w rodzinie,
- występowania uzależnień,
- aktywności społecznej,
- sfery opiekuńczo- wychowawczej,
- form pracy, w których rodzina gotowa jest uczestniczyć.

Ponadto z rodzinami są podpisywane kontrakty socjalne, w których zawarto między innymi cele główne, cele szczegółowe oraz przewidywane efekty.

W Placówce odbywa się pedagogizacja rodziców, poradnictwo psychologiczne.

(Dowód: akta kontroli, str.38-53)

Na dzień kontroli, nie było żadnego sądowego zakazu dotyczącego ograniczenia kontaktów rodziców z wychowankami. Rodzice, osoby bliskie dziecku, koledzy, mogą spotykać się z nimi. Częstotliwość odwiedzin regulowana jest poprzez harmonogram odwiedzin dzieci przebywających w Domu dla Dzieci „Dobrawa”.

W dni powszednie i w dni wolne od nauki szkolnej (ferie, wakacje) rodzice mogą swobodnie kontaktować się w godzinach od godz. 8:00 do godz.10:00, w soboty, niedziele i święta w godzinach od 15:30 do 17:30.

Dodatkowo w dni powszednie dzieci w wieku szkolnym mogą być odwiedzane w godzinach 14:30-15:30.

Taka sytuacja zaistniała ze względu na konieczność uregulowania życia dzieci w Placówce oraz możliwość prowadzenia zajęć dodatkowych np. terapeutycznych czy wychowawczych. Dzięki takiej organizacji pracy dzieci mają zapewnione poczucie stabilności i możliwość swobodnego uczestnictwa w zajęciach.

Ponadto rodzice mogą kontaktować się ze swoimi dziećmi drogą telefoniczną, listową, elektroniczną.

Rodzice dzieci umieszczonych w Placówce są także zapraszani na posiedzenia Zespołu ds. Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka.

W związku z powyższym należy stwierdzić, iż Dom dla Dzieci „Dobrawa” w Rzeszowie, w sposób prawidłowy realizuje standard wynikający z zapisów art. 4 pkt. 2 i pkt. 3 ustawy o pieczy.

10. Prawo dziecka do zachowania ciągłości kulturowej i wyznaniowej:

W okresie objętym kontrolą w Placówce przebywały dzieci, których rodziny są wyznania rzymsko-katolickiego. Dlatego też wychowankowie uczęszczają na religię, Mszę świętą, uczestniczą w modlitwach (nabożeństwa majowe, różańcowe), celebrują wszystkie święta: Boże Narodzenie, Wielkanoc.

W związku z powyższym należy stwierdzić, iż Dom dla Dzieci „Dobrawa” w Rzeszowie, w sposób prawidłowy realizuje standard wynikający z zapisów art. 4 pkt. 10 ustawy o pieczy.

III. Standardy mieszkaniowe w placówce.

Placówka mieści się w dwukondygnacyjnym budynku. Dzieci zamieszkują 2-3 - osobowe pokoje, mają do dyspozycji pokoje do wypoczynku, siłownię plac zabaw, boisko sportowe.

Na parterze budynku, w którym mieści się Placówka, znajduje się pokój do wypoczynku, cztery pokoje 2-3 - osobowe, łazienka z natryskiem, z oczkami ustępowymi, umywalkami, pralką, miejscem do prania i suszenia rzeczy osobistych

Na piętrze budynku znajdują się dwa pokoje 2-osobowe, duża sala do nauki, szatnia, łazienka z prysznicami, umywalkami oraz toalety, aneks kuchenny.

Placówka wyposażona jest w pokój komputerowy z dostępem do Internetu.

W pokojach znajdują się biurka, przy których dzieci odrabiają lekcje, meblościanki, gdzie przechowują swoje ubrania, łóżka, nakastliki i szafki z lampkami.

W każdej łazience jest oczko ustępowe, umywalka, wanny lub prysznice.

W związku z powyższym należy stwierdzić, iż Dom dla Dzieci „Dobrawa” w Rzeszowie, w sposób prawidłowy realizuje standard wynikający z § 18 ust. 3 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

IV. Zakres i jakość działań zmierzających do usamodzielnienia.

Przygotowanie do usamodzielnienia odbywa się z chwilą umieszczenia wychowanka w Placówce. Od samego początku dzieci uczone są podstawowych czynności samoobsługowych. Każdy z wychowanków uczy się prostych czynności, czy to w zakresie przygotowania posiłków, posprzątania pokoju. Placówka przygotowuje także wychowanków do załatwiania spraw urzędowych, robienia zakupów. Ponadto dzieci uczone są prawidłowego gospodarowania własnymi środkami pieniężnymi.

W Placówce prowadzona jest praca wychowawcza z podopiecznymi objętymi procesem usamodzielnienia.

Celem aktywizacji nieletnich oraz usamodzielniających się wychowanków jak poinformowała kontrolujących Pani Dyrektor, jest odpowiednie odnalezienie się na rynku pracy i w samodzielnym życiu społecznym. W 2016 r. odwiedziono instytucje, których znajomość, struktura i funkcjonowanie będą przydatne w samodzielnym życiu poza Placówką, tj.: Urząd Miasta, Powiatowy Urząd Pracy, Urząd Marszałkowski, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, PGE, PGING w Rzeszowie.

Odbyło się również spotkanie z pracownikami miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rzeszowie, podczas którego podopieczni byli wdrażani w proces usamodzielnienia.

W budynku MOPS w Rzeszowie wychowankowie mieli możliwość obejrzyć mieszkania chronione i poznać zasady ich otrzymywania.

W 2017 roku wychowankowie odwiedzili EURES. Mieli tam okazję dowiedzieć się o roli programu, który jest dostępny dla młodych ludzi poszukujących pracy z 28 krajów Unii Europejskiej.

Przeprowadzone były również spotkania z doradcą zawodowym w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Rzeszowie. Podopieczni uczestniczyli w tematycznych warsztatach profesjonalnych pisania CV i listu motywacyjnego oraz dowiedzieli się jak przystąpić do autoprezentacji na rozmowie kwalifikacyjnej o pracę.

W dniu kontroli 4 wychowanków Placówki miało wyznaczonego opiekuna, zgodnie z terminami określonymi w art. 145 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zazwyczaj opiekunami usamodzielnienia zostają wyznaczeni pracownicy Placówki.

V. Przestrzeganie Praw Dziecka oraz stopień zaspokojenia potrzeb dziecka w placówce – pytania do dzieci.

W trakcie kontroli przeprowadzono rozmowę z wychowankami, która odbyła się bez obecności wychowawców. W rozmowie uczestniczyło 11 wychowanków, którzy poinformowali kontrolujących, że:

1. O zasadach obowiązujących w Placówce oraz o Regulaminie Placówki i Regulaminie wychowanka zapoznawani są w terminie do 14 dni od przyjęcia do Placówki.
2. W razie trudnej dla nich sytuacji mogą zwrócić się o pomoc do pracowników placówki: psychologa, Dyrektora oraz „swojego” wychowawcy.
3. Wszystkie dzieci, z którymi przeprowadzono rozmowę, wiedziały kto jest „ich” wychowawcą odpowiedzialnym za proces wychowania.
4. W przypadku, gdyby ktoś łamał ich prawa, numery telefonów i adresy do instytucji zajmujących się ochroną praw dziecka znajdują się w Placówce.
5. Przez całą dobę wychowankowie mają dostęp do napojów i produktów żywnościowych.
6. Wychowankowie regularnie, co miesiąc otrzymują kieszonkowe. Mogą sobie podwyższyć kwotę bazową poprzez uzyskanie dodatkowych punktów. Kwota bazowa może być również obniżona. Nie było przypadków, aby kieszonkowe zostało wstrzymane.
7. Wychowankowie mają wystarczającą ilość odzieży, bielizny, przyborów toaletowych, środków higieny osobistej.
8. Wychowankowie mają również wszystkie podręczniki i przybory szkolne.
9. Wychowankowie nie mają dostępu do pism pornograficznych, a niedozwolone strony internetowe są zablokowane.
10. Wszyscy wychowankowie potwierdzali, że mają możliwość wyboru szkoły, zgodnie ze swoimi zainteresowaniami i uzdolnieniami.
11. Wychowankowie mogą kontaktować się z rodzicami lub innymi osobami bliskimi. Może to być kontakt telefoniczny lub osobisty. Dzieci mogą wyjeżdżać do domów rodzinnych. Jednakże na wyjazdy do domów rodzinnych sąd musi wyrazić zgodę.
12. Wychowankowie mają możliwość uczestniczenia w zajęciach pozalekcyjnych na terenie placówki, jak i poza nią.

13. W Placówce, w miarę możliwości, uwzględnia się wnioski wychowanków. Dotyczące, np. jadłospisu czy też organizacji czasu wolnego.
14. Wychowankowie przygotowani są do samodzielnego życia poprzez naukę gotowania, porządków, układania ubrań, kupowania odzieży, pisania pism urzędowych, wyjścia do urzędów.

Dodatkowo, poproszono wychowanków o pisemną odpowiedź na temat „Jak się czujesz w Placówce, w której aktualnie przebywasz”. Pisemnej odpowiedzi udzieliło 11 wychowanków, w wieku od 7 do 21 roku życia. Wychowankowie, na tak zadane pytanie, odpowiedzieli, m.in.:

- „Czuję się fajnie, lubię swoich wychowawców najbardziej Panią Irenkę”.
- „Dobrze się czuję. Zaprzyjaźniłem się z rówieśnikami”.
- „Raczej dobrze. Jest tu wszystko czego potrzebuję, wychowawcy są mili dla mnie”.
- „W miarę dobrze się czuję w placówce. W placówce jest wszystko czego potrzebuję.”
- „Czuję się, bo mam tutaj wszystko czego mi trzeba”.
- „W placówce czuję się bezpiecznie wiem, że mi nic nie grozi. Rzetelnie wypełniamy swoje dyżury, dostajemy kieszonkowe, mamy czas na naukę. Jednym słowem nie ma nic do zarzucenia”.
- „W placówce czuję się dobrze. Dobrze dogaduję się z wychowawcami szczególnie z moim wujkiem Tomkiem (..)”.
- „W placówce czuję się dobrze. Mam fajnego wychowawcę. Pani dyrektor też jest fajna, mam fajnych kolegów i koleżanki, chodzę do szkoły.”
- „W placówce czuję się dobrze. Nic mi nie brakuje mam jedzenie (nie chodzę głodna), mam ubrania, buty, kosmetyki. Mam dobrą opiekę oraz kogoś z kim mogę się uczyć”.
- „Czuję się dobrze jest tu telewizor i komputer (...)”.
- Czuję się dobrze w placówce, mam zapewnione podstawowe rzeczy takie jak jedzenie, nie jest zabronione rozwijanie swoich zainteresowań (...). Wiele spraw można sobie załatwić z panią dyrektorem. Zawsze można porozmawiać z każdym wychowawcą powiedzieć o swoich problemach(...)”.

Analiza wszystkich pisemnych wypowiedzi wychowanków ~~pozwołała stwierdzić, iż~~ ~~dzieci~~ czują się dobrze i bezpiecznie w Placówce. Mają oparcie w pracownikach. ~~Moga z nimi~~ ~~porozmawiać i poradzić się.~~

(Dowód akta kontroli, str. 61-71)

Po przeprowadzonej ankiecie poinformowano również wychowanków o możliwości spotkania się z kontrolującymi i indywidualnego przekazania swoich spostrzeżeń na temat funkcjonowania Placówki. Z takiej możliwości nie skorzystało żadne z dzieci.

Kontrola zadań w ww. zakresie, pozwoliła stwierdzić, iż dzięki systematycznej pracy specjalistów i wykwalifikowanej kadry wychowawczej, zadania objęte kontrolą są realizowane w sposób systematyczny, prawidłowy z należytą starannością i pełnym poszanowaniem dziecka i jego potrzeb.

W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych w ramach kontroli problemowej w trybie zwykłym, w Domu dla Dzieci „Dobrawa” w Rzeszowie stwierdza się następujące wnioski:

1. Placówka w sposób właściwy podejmuje pracę z rodziną dziecka na rzecz powrotu do rodziny.
2. Placówka prawidłowo realizuje zajęcia dla wychowanków gwarantujące rozwój ich zainteresowań i uzdolnień.
3. Wszyscy wychowankowie Placówki otrzymują środki finansowe do własnego dysponowania, tzw. „kieszonkowe”.
4. Placówka w sposób prawidłowy zabezpiecza wyżywienie, odzież, zaopatrzenie w leki, przybory szkolne, dostęp do opieki zdrowotnej.
5. Placówka prawidłowo przygotowuje dzieci do samodzielnego życia.
6. W placówce przestrzegane są prawa dziecka.

Na tym czynności kontrolne zakończono.

Wystąpienie pokontrolne zawiera 19 stron.

Zespół inspektorów:

[Redacted signature block]

Dyrektor
Wydziału Polityki Społecznej
[Redacted signature]
Dyrektor Wydziału Polityki Społecznej

Pouczenie:

W związku z kontrolą problemową przeprowadzoną w dniu 12-13 grudnia w Domu dla Dzieci „Dobrawa”, przez pracowników Wydziału Polityki Społecznej Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie stwierdzam, że zagadnienia objęte przedmiotem kontroli należy ocenić jako zrealizowane prawidłowo, zgodnie z wymogami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r., poz. 697 z późn. zm).

Mając powyższe na uwadze, odstępuję od sformułowania zaleceń pokontrolnych.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden przekazuje się kierownikowi kontrolowanej jednostki, drugi włącza się do akt kontroli, a trzeci przekazuje się do organu prowadzącego.

Z up. WOJEWODY PODKARPACKIEGO

WICEWOJEWODA

